

**Województwo
zachodniopomorskie**

**Języki mniejszości
narodowych
*JĘZYK UKRAIŃSKI***

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
w roku 2019**

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Joanna Dobkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa zachodniopomorskiego

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

Marlena Kegel
Michał Pawlak
Andrzej Popiół
Anna Sperling

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

SPIS TREŚCI

JĘZYK UKRAIŃSKI	4
Poziom podstawowy.....	4
1. Opis arkusza	4
2. Dane dotyczące populacji zdających.....	4
3. Przebieg egzaminu.....	5
4. Podstawowe dane statystyczne	6
Poziom rozszerzony	9
1. Opis arkusza	9
2. Dane dotyczące populacji zdających.....	9
3. Przebieg egzaminu.....	10
4. Podstawowe dane statystyczne	11
Komentarz	12
WNIOSKI I REKOMENDACJE	27

Język ukraiński

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka ukraińskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Мистецтво спілкування*, którego autorką jest Юлія Комарніцька, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadanie zamknięte; do tekstu *Саморух в Україні, який поступово стає трендом* (Любка Дереш) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi oraz 3 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu prozatorskiego i brzmiał *Еміграція – трагедія чи шанс для людини? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведені уривки твору Василя Стефаника Камінний хрест та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Порідшала земна тужава твердь*, którego autorem jest Василь Стус. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Tworzenie wypowiedzi; IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających na terenie województwa zachodniopomorskiego

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		13
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	13
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	13
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	13
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	9
	mężczyźni	4
	bez dysleksji rozwojowej	2
	z dysleksją rozwojową	11

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu (dla wszystkich zdających w województwie zachodniopomorskim)

Termin egzaminu	23 maja 2019
Czas trwania egzaminu	170 minut
Liczba szkół	1
Liczba zespołów egzaminatorów	zespół krajowy sprawdzający w OKE w Łomży
Liczba egzaminatorów	

Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1.	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1481).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne* (dla wszystkich zdających w województwie zachodniopomorskim)

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	13	-	-	-	-	75	-	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	13	-	-	-	-	75	-	100%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

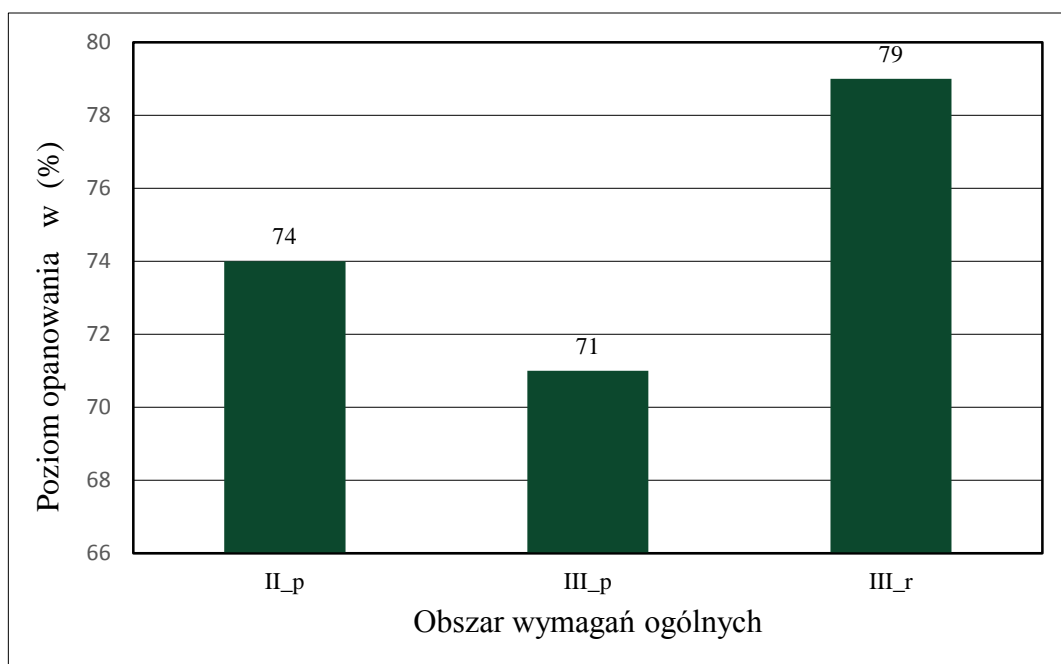
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań (dla wszystkich zdających w kraju)

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje intencje nadawcze.	82
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	70
3.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.12) rozpoznaje związki frazeologiczne ze zrozumieniem ich znaczeń (gimnazjum).	90
4.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.11) dostrzega różnicę pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów (gimnazjum).	69
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego.	82
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	67
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje znaczenia wyrazów.	72
8.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje intencje nadawcze.	45

9.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.11) dobiera synonimy (gimnazjum).	82
10.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	81
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi - wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości.	64
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	55
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielny wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	84
Spójność lokalna			92
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	91
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	75
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	66

Wykres 2. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych (dla wszystkich zdających w kraju)

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. brzmiał *На основі наведеного тексту сформулюй проблему й поміркую над нею. Використай тези й роздуми з тексту Віталія Пономарьова, звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів*, natomiast temat 2. dotyczył napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Пісня про рушник* Andrija Małyszki i wiersz *Повертання* autorstwa Lubow Jakymczuk. Zdający mógł otrzymać 40 punktów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Tworzenie wypowiedzi; IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Zdających obowiązywały również wymagania z poziomu podstawowego oraz z wcześniejszych etapów edukacyjnych (szkoła podstawowa, gimnazjum).

2. Dane dotyczące populacji zdających na terenie województwa zachodniopomorskiego

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		1
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	1
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	0
	mężczyźni	1
	bez dysleksji rozwojowej	1
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu (dla wszystkich zdających w województwie zachodniopomorskim)

Termin egzaminu		23 maja 2019		
Czas trwania egzaminu		180 minut		
Liczba szkół		1		
Liczba zespołów egzaminatorów		zespół krajowy sprawdzający w OKE w Łomży		
Liczba egzaminatorów				
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0		
Liczba unieważnień ²	w przypadku:			
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego		0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego		0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu		0
	art. 44zzw ust. 1.	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego		0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego		0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)		0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0		

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1481).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne* (dla zdających w województwie zachodniopomorskim)

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	1	-	-	-	-	-	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	1	-	-	-	-	-	-
z techników	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań (dla wszystkich zdających w kraju)

Tabela 5. Poziom spełnienia wymagań w zakresie tworzenia wypracowania na poziomie rozszerzonym (wypowiedzi argumentacyjnej oraz interpretacji porównawczej ujętych łącznie)

	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...] i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	73
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	81
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie);	83
Spójność lokalna		3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	93
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	90

Poprawność językowa	<p>3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych;</p> <p>3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum);</p> <p>3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum);</p> <p>3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum);</p> <p>3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).</p>	79
Poprawność zapisu	<p>3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum);</p> <p>3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa);</p> <p>3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).</p>	79

Komentarz

(na podstawie wyników wszystkich zdających w kraju)

1. Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej

Część I egzaminu pisemnego polegała na rozwiązaniu dwóch wiązek zadań sprawdzających rozumienie tekstów publicystycznych oraz wykonywanie różnych działań na tekście cudzym. Zadania obejmowały złożone, zintegrowane umiejętności rozumienia tekstu na co najmniej dwóch poziomach: znaczeń oraz struktury i komunikacji.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach

Zadania 1.–5.

Pierwsza wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Мистецтво спілкування* (Юлія Комарніцька). Problematyka tekstu dotyczyła zagadnień związanych z empatyczną komunikacją, a ich rozumienie było podstawą do rozwiązania zadań 1.–5. sprawdzających zintegrowane umiejętności przede wszystkim z drugiego obszaru wymagań ogólnych podstawy programowej.

Struktura tekstu, elementy kompozycji w praktyce

W zadaniu 1. należało określić i uzasadnić funkcję podrozdziałów w tekście. Z rozpoznaniem intencji nadawczych oraz elementów struktury toku argumentacyjnego obecnego w tekście, nie miało kłopotów 82% zdających. Odpowiedzi zaklasyfikowane jako błędne zawierały jedynie określenie funkcji bez jej uzasadnienia, niektórzy pomylili funkcję kompozycyjną podrozdziałów z funkcjami języka.

Rozumienie tekstu na poziomie znaczeń

Zadanie 2. dotyczyło wyjaśnienia tytułu tekstu. Wymagało odczytania tekstu, uwzględniając zawarte w nim informacje zarówno jawne, jak i ukryte. Zdający w większości poprawnie je wykonali (poziom

wykonania – 70%). Odpowiedzi błędne dotyczyły wyjaśniania roli tytułu w artykule, niektórzy zdający nie potrafili zastąpić słowa *sztuka* odpowiednim synonimem.

W zadaniu 3. do frazeologizmów powiązanych z komunikacją należało dopasować ich wyjaśnienia. Zadanie sprawdzało umiejętności z trzeciego etapu kształcenia i okazało się dla zdających bardzo łatwe (90%).

Aby otrzymać 2 punkty w zadaniu 4. trzeba było dobrać synonimy do czterech wyrazów z tekstu. Zadanie było dla maturzystów umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 69%). Najczęściej występującym błędem było stosowanie polonizmów.

Zadania 6.–10.

Druga wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Саморух в Україні, який поступово стає трендом* (Любко Дереш) poświęconego popularności na Ukrainie, szczególnie we Lwowie, różnych inicjatyw obywatelskich.

Wyszukiwanie informacji złożonych

Zadanie 6. wymagało odczytania fragmentu tekstu i wyjaśnienia swoimi słowami pojęcia *сродна праця*. Zadanie miało charakter otwarty i okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 67%). Większość zdających nie miała jednak kłopotów z wyszukaniem głównych informacji, wnioskowaniem i podaniem spójnej odpowiedzi.

Zadanie 7., zamknięte, dotyczyło wyboru jednego wyjaśnienia znaczenia prefiksu *само* w słowach *саморух, самоорганізація, самоуповноважувати*. Wymagało ono analizy tekstu, odczytania jego sensu oraz zrozumienia definicji słownikowych i było dla zdających łatwe (poziom wykonania – 72%).

Również łatwe były dla zdających były zadania 9. (poziom wykonania – 82%). i 10. (poziom wykonania – 81%). Dotyczyły one rozumienia znaczenia wyrazów (zadanie 9) oraz wyszukiwania informacji jawnych oraz ukrytych (zadanie 10). Większość zdających nie miała kłopotów ze zrozumieniem znaczeń wyrazów, wyszukaniem głównych informacji oraz wnioskowaniem i wykonała je poprawnie.

Kompozycja tekstu

Trudnym okazało się zadanie 8. (poziom wykonania – 45%), zamknięte, polegające na określeniu funkcji cudzysłówów oraz dostrzeżeniu intencji nadawczych. Większość zdających nie posiada wiedzy dotyczącej zasad stosowania cudzysłowu.

2. Problem „pod lupą”

Streszczenie

Zadanie 5. polegało na napisaniu streszczenia tekstu *Мистецтво спілкування* (Юлія Комарніцька) o objętości 40–60 słów. Tekst miał charakter argumentacyjny. Przekształcenie tekstu, które polega na znaczącym zmniejszeniu objętości tekstu przy równoczesnym zachowaniu jego sensu dla większości zdających okazało się łatwe – poziom wykonania 82%. Większość zdających poprawnie określiła temat tekstu oraz poprawnie uogólniła zawarte w nim informacje. U części zdających pojawiły się jednak błędy, które wynikały z niezrozumienia na czym polega istota streszczenia. Streszczano bowiem każdy akapit oddzielnie bez wskazania, jaka jest główna myśl tekstu lub jego intencja. Błędy też polegały na tym, że zdający opisywali kompozycję tekstu zamiast jego temat. Niżej przedstawiono streszczenie w pełni poprawne oraz przykłady streszczeń z typowymi błędami popełnianymi przez zdających.

Приклад 1. i Приклад 2. Zdający mieści się w obrębie wskazanej liczby słów, zastosował adekwatny do formy wypowiedzi poziom uogólnienia tekstu, streszczenie jest logicznie i spójne. Streszczenie w pełni poprawne – 3 punkty.

Приклад 1.

Авторка звертає увагу на важливу роль спілкування. Наводячи приклад психолога, то, подякуючи, як треба слухати з емпатією, хоче показати, що розмова це не тільки слова. Юлія Комарницька пише, що важливе є переживання емоцій разом з співрозмовником. Забаки бралою рецензу можна успішно це зробити.

Приклад 2.

У тексті авторка порушує проблему спілкування. Вважає, що спілкування ~~якщо~~ важливе у житті. Є спілкування вербальне і невербальне. Щоб підтвердити свою думку наведе приклад психолога, який ствердив, що у спілкуванні важливим є мести, міміка, інтонація. Юлія Комарницька подає поради, що зробити, щоб спілкування було, ~~кращим~~ кращим. Вважає, що ті поради можна використати тілоки ~~якщо~~ хочеш передати свої емоції.

3

Приклад 3. Zdający mieści się w wyznaczonym przedziale słów, ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście, jednak nastąpiły pewne zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia – 2 punkty.

Przykład 3.

Текст показує скільки разів бере участь у
 кешану спілкуванні ~~Валерій~~ на його слово
 як: наприклад, після єх ітд.
 Автор також показує як поведінка щодо ети-
 петики, щодо спілкування зов. бачення
 що їм було цікаво, а переважно розуміємо.

Przykład 4. Zdający ogólnie zarysowuje temat poruszany w tekście, jednak występują zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia, brak w streszczeniu odwołania do głównej treści tekstu, kolejne części wypowiedzi nie wiążą się w logiczną całość – 1 punkt.

Przykład 4.

У цьому автор описує деякі
 з основних тем тексту. Тут же, в історію
 публіцистики, які сприяють до
 розвитку про такі спілкування в останній
 час історії освіти, програми щодо етичній-
 но спілкування, які допоможуть створити
 кращі умови спілкування як це побачити,
 що зберігати в історії програми і так
 спілкування).

Przykład 5. Zdający opisuje kompozycję tekstu, ze streszczenia nie wynika jaki jest temat tekstu, zdający nie odniósł się treści tekstu – 0 punktów.

Przykład 5.

Текст написаний в стилі науково-художній
 стилю, має в собі розповідний та
 розповідний елементи, які показують,
 + що буде в повсякденному написаному
 тексті. Також має художній елемент
 записано в чистоті, стилістиці, що
 щодо показати якість при певній правді
 які емоційно до тексту, та показати
 порівняти з ін.

Zadanie 11. – wypracowanie

Zadanie 11. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Zdający mieli do wyboru: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Podstawę każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu prozy ukierunkowana poleceniem zawierającym problem, który należało rozwiązać, w drugim temacie – nieukierunkowana interpretacja utworu lirycznego.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 250 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

W całości na 0 punktów oceniano prace niemające charakteru argumentacyjnego (pozbawione stanowiska wobec problemu lub koncepcji interpretacyjnej, np. będące streszczeniem tekstu, biografią autora, rozwijające myśli niezwiązane z poleceniem) oraz zawierające kardynalne błędy rzeczowe, świadczące o nieznajomości tekstu kultury lub kontekstu interpretacyjnego, do którego odwoływał się zdający.

Тема 1. Еміграція – трагедія чи шанс для людини? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведені уривки твору Василя Стефаника *Камінний хрест* та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Wymaganiem postawionym przed maturzystą było napisanie dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym w języku ukraińskim. Podstawą jej tworzenia było wielostronne rozważenie problemu czy emigracja dla człowieka jest tragedią, czy szansą na lepsze życie. Utworem literackim, który miał dostarczyć podstawowych argumentów, był fragment tekstu *Камінний хрест* (Василь Стефаник). Maturzysta powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i wykorzystać ją w charakterze argumentacyjnym, aby umotywować swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów miał uczynić inne teksty kultury.

Przykład 6. Wypracowanie ocenione na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 6.

WYPRACOWANIE

na temat nr1.....

Емиграція є явищем поширеним на цілому світі. Люди зростають емігрують у пошуках кращої роботи, кращих умов життя; шукають щастя для себе і своїх близьких, рідних, та якогось краю, якого на власні очі бачили не може ^{часу} дати. Та чи ті люди знаходять там щастя? Чи за кордоном крім важкої важкої праці, за праці вони знаходять розуміння, спокій і мир? Для людини, яка виросла і вихована на Україні, розлука з близьким ^{дуже} краєм не є легкою, а там де нехтують своїм народом і перше крається на шматочки. Часто важко при прощанні втримати сльози та

матір емоцій. Якби екраном не віддалось від життя
 за кордоном і люди не радівали тим перед іншими,
 серце своє знає і мовчки цієї нестакії сади підідає.
 У поданому фрагменті «Камінного хреста» Василя
 Стефаника показана сцена останніх моментів з
 близьким чоловіком героя перед виїздом, планованою
 еміграцією до «Тамерики». Він на виїздовій платформі
 бесіди ідець, ніхто не плачуть - востодние клане,
 дружина за своїм чоловіком. Чоловічий герой
 здається нечувати її відання, жартує при ютатаристві
 лише думкою. Він де інде сам не може витримати
 напруж, а слова «То її данко, а я тудя з віськом
 іду...» розкривають переживання в його душі. Це думний
 момент, до якого працює указаного, а і ланку нестакії
 на душі. Знаєш і відноситься до цілого твору,
 чоловічий герой - Відух - живе на Україні, на рідному
 горбі - кресті з каміне. Просить, щоб за ним дождем
 рідні. Це сцена символічна і відкриває справжній
 замисел еміграційного - він куди живе по свої маміотку,
 але так насправді ставить свої збір. Помирає він
 у серці на Батьківщині, в Україні і займає рідну землю
 і горб, у якого вклав своє працю, силу і серце.
 Причиною еміграції можуть бути інші близькі
 близькі нам люди, яким там краще живе.
 Проте, ми моаб до тих рідних заступити ^{нам} моаб до
 до рідного краю...

Степан є чоловіком титульної героїні «Фарми»
 Лесі Українки. Живе у Москві, там де безумно,
 слухають цареві, але працює використати своє становище
 в справах Батьківщини - України. Не знає, що цар
 навіть не відкрив міста і не роздумує його прахно.

Він з України зацікає до себе, до Польі, свою дружину Оксану. Вона спочатку впевнена, що будуть на українській мові з михалом, вона переможє мугу за гранам. Переживає трагедію, до сирати вивелимь зовсім кишим. Незрозуміла, муча, не своє, нешапована - такою вона почувається, крім того не може опомогти, ані вернутись назад коли нешаєтє і крєт правляєтє в Україні. Вог муги цієї вона хворіє і пишрає, сподіваючи на захід - там де її серце залишилось. Для її чоловіка, жити в Москві може бути шансом на крає майбутнє. Для Оксани стало мучкою, а з часом і мучкою для брата.

Еміграція була злищем ~~наше~~ нечужим серед українських мислеників. Так мостами "Зливатні" менкою. Форм є відтворенням почуттів людини на еміграції - а ці почуття в'єжуютє з сумом, жалем, мучкою і внутрішніми стражданнями людини, яко не бачить деши рідного серце краю.

"Зливатні", це твір, у якому "каламбасний" образ зливатнів, які летять у вгирі - міфологічне місце відходу душі, але ~~її~~ вона такає символом тепла, м'ястє на спокое. ~~це~~ це нешаєтє історіє.

"Чутки - кру! кру! кру! / В мучасні дурку" - бо заки муча муче мучуть, крича злівають собі мтахи. Твір має бути піднесено і надією для української драмори в Польщі. В його значенні таке мубоке, що стат символом українських емігрантів. Ного моками вимкнати артомі - в арканзації музичній. Квітки Цісик мучок відшуває силу переживанє і емоції - жалю - які торкаютьє серце і душі, і мимоволі викикають ~~ї~~ संबоди. Складність проблеми еміграції перекозана

через маленького хлопця, що в честь цілої вриши названо так
 чоловічий славетний хор „Мурашки“, а сам твір
 виконується на мохових українських матріотів.
 Еміграція для людини, яка кохає свій край є
 мстотро трагедією. Мабуть, якщо бачити ^{бога} ~~в~~ ^{між нами} ~~в~~ ^{країні} ~~в~~ ^в
 ми можемо да її ^{між нами} ~~в~~ ^{країні} ~~в~~ ^в не перестанемо про НЕІ
 думати, тим більше, якщо в цей час буде Воно (Богатство)
 страждати. Такі пошуки в'їдуться зі злізстю людини.
 Добре зрозуміти такої речі, як еміграція, мабуть в добірні
 і позитивних думках наше серце знає де його місце,
 знає де рідна мова ~~в~~ ^{звук} ~~в~~ ^{до} ~~в~~ ^{її} ~~в~~ ^{ніжності} ~~в~~ ^{може}
 виступити серце незготовим до сну, до трагедії душі,
 яка чекає його в „гамерички“ (чужини) краю

Sformułowanie własnego stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu oraz trafne, szerokie i pogłębione uzasadnienie swojego stanowiska okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 64%).

Za poprawność merytoryczną ponad połowa zdających otrzymała maksymalną liczbę punktów. Duża liczba zdających otrzymała maksymalną liczbę punktów za stosowny styl (91%), za poprawność językową – 75%, za poprawność zapisu – 66%.

Podobnie, jak w roku ubiegłym zdający mieli trudność z uzasadnieniem swojego stanowiska czyli konstruowaniem argumentacji. Budowanie pogłębionego argumentu wymaga interpretacji tekstów, a nie ich streszczenia. Dodatkowo w tegorocznej edycji powtarzał się błąd wpływający na obniżenie punktacji za kryterium B czyli uzasadnienie stanowiska, polegający na tym, że maturzyści stawiali tezę i podawali argumenty, które były jej zaprzeczeniem, a nie potwierdzeniem.

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів. zawierał polecenie interpretacji wiersza *Порідшала земна тужава твердь* (Василь Стус)

Podstawą rozwiązania zadania jest nieukierunkowana interpretacja tekstu poetyckiego. Piszący powinien sformułować tezę lub hipotezę interpretacyjną wyrażającą nadrzędny sens utworu i uzasadnić ją argumentami, które wynikają z odczytania sensu utworu, zawierają elementy sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych oraz kontekstów interpretacyjnych (np. historycznoliterackiego, historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego) pogłębiających odczytane sensy tekstu poetyckiego. Temat 2. wybrały trzy osoby. Skomponowanie interpretacji wiersza zawierającej analizę poetyki oraz pogłębione konteksty interpretacyjne okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Istotą kontekstu interpretacyjnego jest rozwinięcie, pogłębienie odczytanych sensów interpretowanego wiersza, a nie jedynie odwołanie do tytułów innych tekstów kultury podejmujących ten sam problem czy motyw.

Poziom rozszerzony

W tegorocznej edycji do poziomu rozszerzonego z języka ukraińskiego przystąpiło 21 maturzystów.

Zadania egzaminacyjne na poziomie rozszerzonym sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji tekstu o tematyce kulturowej, umiejętność analizy i interpretacji porównawczej tekstów literackich a także umiejętność tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim. Tematy wypracowań odnosiły się do utworów niewymienionych w informatorze.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną, która mogła przybrać formę rozprawki, szkicu krytycznego lub eseju oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej przedmiotem interpretacji był tekst *Тарас Возняк. Філософія мови* (Віталій Пономарьов), natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa wiersze *Пісня про рушник* (Андрій Малишко) i *Повертання* (Любов Якимчук).

Każda z wybranych przez maturzystę form musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym oraz spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 300 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Wypowiedź argumentacyjna sprawdzała umiejętności analogiczne do tych, które są niezbędne do napisania rozprawki na poziomie podstawowym. Poziom trudności był jednak znacznie wyższy i miał złożony charakter. Maturzysta mierzył się przede wszystkim z czytaniem i rozumieniem tekstu o charakterze naukowym i filozoficznym, co sprawiało, że musiał się wykazać umiejętnością lektury tekstu argumentacyjnego. Drugi próg trudności wiązał się z koniecznością samodzielnego odczytania problemu, który formułuje autor tekstu poddawanego interpretacji. Zdający, aby rozpoznać problem zinterpretować, sformułować swoje stanowisko wobec stanowiska autora i dodatkowo uzasadnić je odwołaniami do innych tekstów kultury, musiał wykonać szereg operacji myślowych, które pozwoliły to zadanie zrealizować.

Przykład 7. Przykład wypracowania z języka ukraińskiego, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację kryterium A oraz mniej punktów za kryterium B czyli sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu. Zdający wykazał się znajomością literatury ukraińskiej, współczesnego kontekstu społeczno-politycznego Ukrainy, który poprawnie zresztą wykorzystał, jednak nie sformułował jasno najważniejszych problemów z tekstu W. Ponomariowa, co do których poprowadziłby argumentację. Stąd ocena obniżona (6 punktów) za sformułowanie stanowiska adekwatnego, ale niepełnego.

Przykład 7.

WYPACOWANIEna temat nr¹.....

Мова - сукупність довільно відтворених
 звукових знаків у межах даного суспільства.
 Одна мова, мова", а скільки
 є значень притаманних йому. Монопе-
 тний термін, але як важливий для ціло-
 го суспільства. Це невіддільна частина нашо-
 го життя.

Мова - душа нації, засіб творення
 світу, показ особистості і основа ідентичності.
 Скільки ^{роси} країни бореться за свою незалеж-
 ність, стільки державна мова зароджується
 серед громадян. Державна мова - органічна ви-
 знама і прийнята мова для спілкування.
 мова - це те що вирізняє країну з-поміж
 одні інших, але також відрізняє людей
 і між собою. Вій відомий вислів: "Заво-
 ри, щоб я не тебе подзвів". Але справді, бага-
 то що про націю може сказати її мова,
 як вона висловлюється. Спеціальною наукою
 в мові є етика мовлення і спілкування.

Здавалося би що діалог ведеться просто, але
 для того щоб співбесіднику було приємно вести
 розмову, треба знати деякі правила.

Мова несе в собі безліч роздумів, про це
 вдало розповідається у поданому тексті Віталія
 Іоначарова ^{в твору} "Марса Возняка історія мови"
D

Вищено описано саме може бути мова, що
 вона несе у собі. Для співорозуміння це творення світу,
 саме ми спілкуємося і творимо цей світ не тільки
 для нас, мова об'єднує народ - це також можна
 сказати зараз є ^{багато} ~~багато~~ для українців, адже
 з 1991 року ~~батьківни~~ Україна здобула незалежність
 і затвердила державну мову. Протягом двох
 років нам не вдалося використати мову ворожу -
 російську. І дуже тішки наша мова є такою со-
 но мовіною, мелодійною, дзвінкою і приємною на слух.
 Не вдалося всім ~~нам~~ ^{нам} ~~познати~~ ^{познати} і ~~мось~~ ^{мось} доказати, навіть
 мовний закон нещодавно прийнятий на виступі допоміж.
 повертаючись до твору, автор порівнює мову
 з Рамом буття, об'єктами - ми, катріко - и
 присутність кою, а захисниками і охоронцями є поети,
 співаки, коті представляють і охороняють для нащадків.
 Вишнього думного автора є те що показник особисто-
 еті модни - її мова. Хого вона не творить "Раму буття,
 але кожна модни є її наслідником. В свою
 чергу власне, наслідують мову від предків.

Звертаючись до... свого... бездітної... і...
 російської... мови, що... ви... наслідки... від російськ
 мовних... батьків... І в... є правда, бо діти...
 а... батьків... немає свідомості... української мови...

На закінчення роздуми Віталія Лопушарова піднімають
 тему не тільки мови... мовлення, а... це...
 несприятелі... для кожної... мови... коли ви так
 не... І... це...
 є... казку... існує: „Слово не заробило - ви...
 не... і... „... раз... перед...
 сказати... і... це... і...
 таким, що... да...
 не... .
 тільки... з...
 Лопушаров... з...
 парадокс: „... мови... мовною
 мовлення“

Коли наша Україна перебуває у... мене
 думка... що... мови...
 позитив... і...
 тільки... ,...
 слідкує за... ,...
 одруження... і...
 закону...
 українською, що... і...
 і...
 мову... ,... ,...

Видеонага під час шкільної програми віри про мову,
 як запов'яні до душі. Це віри, "ти зрима мови рідної".
 У цьому вірні описується зречення мови як зрада народу.
 Зрада, зречення несе за собою тяжкі наслідки, адже забувши
 мову рідну, ти втрачаєш свою батьківщину, а разом із
 нею сім'ю, пам'ять, довіру. Скільки теплих слів було
 сказано, це комсомольські, партизанські і настанови-ві це було
 рідною мовою. Така зрада не прощається і не забувається.
 Автор виразно описав що є така мова, хто зречення.
 "Тобі твоя земля рідна перестане..." Скільки країв
 пам'ятає та земля країв наших предків котрі боронили за
 нашу мову. Мова наш найцінніший скарб країни. G
 Автор також до того що в мова - це безпосередньо
 показ особистості, слухає на думку сучасний роман.
 Натомість внаслідок "колективістських" де батьки G
 зовсім героїні Олесе склалося відношення до російськомовних
 мови, адже вони не вважали таких. Для них це були безумні,
 гурми, жовні люди, з котрими не має про що розмовити. G
 Але вийшло так, що Олесе розмова зустрілася з сестрою
 як: шурту, котрі не тільки в гурми російською, але і був невід-
 гомий. Олесе розмова його було без сенсу, виражав своє думку
 оди-як. Це одразу відвертає мову від себе і ніякого діалогу
 з нею мати неможливо. U
 У цьому ж романі Олесе передувало у
 Німецькі мови розмову не з одним знаком і мовою шурту, G
 котрі виражав виховання виховання виховання, жетими як:
 косяк, тавра, сува - виховання мови мови мови про
 виховання цієї особи, рівень її розвитку і виховання спілкування.

Меншому пропустити творців української літератури таких, як Іван Мейсєкко, Мєся Українка та Іван Франко, ці поети попри забороны, стражданя - творили історію української мови і закликати інших боротися її.

Мова - це поняття багатозначне, має у собі безліч повенач, має великий сек і виконує важливу роль у всіх державах світу. Вона є невіддільною частинною, а від підтримки, цифуризації, а особливо зовнішнього цією мовою є обов'язком кожного громадянина.

Потрібно плекати, берегти і вдосколювати мову, цей скарб народу. Треба не забувати, що всі ми люди і потрібно всім куватися віснво з пошаною і не забувати, що є не тільки мова, а є і мовчаня, котре не є важливою частиною для кожної людини.

Не забуваймо про це.

Większość zdających zrozumiała załączony do arkusza tekst. A określenie problemu zgodne z tekstem oraz sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu okazało się łatwe – 73%. Jednak tylko część w sposób wyczerpujący, trafny i pogłębiony potrafiła odnieść się do określonego problemu. Kryteria A i B w przypadku tego typu wypowiedzi argumentacyjnej trudno rozdzielić, ponieważ to, jak maturzysta rozumiał tekst oraz jakie główne tezy z niego wybrał, warunkowało jego stanowisko wobec problemu i uzasadnienie tego stanowiska.

Zdający egzamin na poziomie rozszerzonym otrzymali wyższe oceny za kompetencje językowe niż maturzyści przystępujący do poziomu podstawowego. Za poprawność językową maksymalną liczbę punktów otrzymało 79% zdających, podobnie jak za poprawność zapisu.

Zadaniem maturzysty, który wybrał temat 2. (dwie osoby) było przedstawienie koncepcji interpretacji porównawczej dwóch tekstów poetyckich oraz uzasadnienie odczytania sensów obu utworów. Niezależnie od wyboru tematu zdający pisali wypracowanie o charakterze argumentacyjnym liczące co najmniej 300 słów. Napisanie wyczerpującej analizy porównawczej dwóch tekstów poetyckich okazało się dla zdających umiarkowanie trudne.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza zadań związanych ze znajomością leksyki, w tym frazeologii, z języków mniejszości oraz języka kaszubskiego skłania do refleksji, że część zdających ma kłopoty z biegłym posługiwaniem się językiem literackim oraz że występują braki związane ze znajomością zasobu leksykalnego poszczególnych języków. Stąd też w realizacji wypracowań, w tworzeniu tekstu własnego występują powierzchowne analizy utworów literackich czy innych tekstów kultury, z wykorzystaniem ubożego słownictwa, bez głębszych analiz i odniesień.
2. W redakcji streszczenia największy kłopot zdający mieli z hierarchizowaniem i uogólnianiem informacji oraz z zachowaniem jednorodnego stylu swojej wypowiedzi. Analiza odpowiedzi zdających z języków mniejszości oraz języka kaszubskiego prowadzi do wniosku, że konieczna jest praca nad zrozumieniem istoty i celu tej formy wypowiedzi.
3. W wielu wypracowaniach maturalnych na poziomie podstawowym i rozszerzonym zdający nie potrafili zbudować spójnego wywodu o charakterze argumentacyjnym. W pracy z uczniami należy zwrócić uwagę, że pogłębiony argument powinien zawierać analizę danego problemu i jego interpretację, a nie streszczenie tekstu, który do argumentacji został użyty. Wydaje się więc, że szczególnie nacisk należy położyć na kształcenie umiejętności formułowania trafnych, popartych przykładami, pogłębionych argumentów i budowania z nich logicznego wywodu.
4. Podobnie jak w latach poprzednich kłopoty maturzystom sprawiła interpretacja tekstu poetyckiego na poziomie podstawowym oraz interpretacja porównawcza na poziomie rozszerzonym. Chodzi o uargumentowanie koncepcji interpretacyjnej. Brak sprawności w odczytywaniu znaczeń przenośnych, niewielka znajomość symboli i kontekstów kulturowych, ale także brak umiejętności funkcjonalnej analizy środków stylistycznych uniemożliwia napisanie dobrej pracy maturalnej.
5. Należy także zwrócić uwagę na kompetencje językowe zdających. Podobnie, jak w latach poprzednich, najniższe oceny zdający otrzymali za poprawność językową oraz poprawność zapisu. Zaburzenia językowe mają duży wpływ na konstruowanie toku argumentacyjnego – nieprzestrzeganie reguł składniowych i interpunkcyjnych bardzo często uniemożliwia komunikatywne przedstawienie własnego stanowiska i jego uzasadnienie. Stąd też konieczne jest kształcenie umiejętności komunikatywnego i zgodnego z obowiązującymi zasadami wypowiadania się.